

Újságírók a tolnai erdőben

Ez évben a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. fogadta az újságírókat a szokásos évi szakmai bemutatóra. Ismerkedhettünk az erdőművelés helyi problémáival és eredményeivel, a közjóléti létesítményekkel. Alapos eligazítást kapott a tucatnyi újságíró a zrt. vadászati ágazatának működéséről is. Ozorán a gyönyörűen felújított Pipo-várat tekintettük meg. A vendéglátó gyulajiak jelenlétükre hozták az erdészek munkájának kedvező megítéléséhez. Hogy mennyire, azt olvashatjuk a Magyar Rádió két sztárriportérének írásában.

Zöld erdőalja – tobzódó természet

Az évtizede jól összeszokott, vidám sajtós csapat kalandokra és információkra éhesen érkezett meg a Tolna megyei, Tamási székhelyű Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. területére. Az első állomás a Lengyel melletti Szentkút volt, ahol az erdészet – közjóléti szerepét betöltve – felújított egy régi parasztházat, amelyben erdei iskolát alakított ki. A hófehérre meszelt, muskátliis vályogház tetején napkollektor-táblák sorakoznak, mellette szélkerék hasznosítja a természet adta energiát. A ház szennyvízkezelését pedig a természetközeli, abszolút szagtalan, sőt kifejezetten szép nádgyökérszűrő szennyvíztisztító tó oldja meg. A vendéglátók kemencében frissen sült langallóval és saját készítésű bodzaszörppel kínálták az újságírókat. Miközben falatoztunk, megtudtunk egy s mást az erdészetről is.

A Hőgyézi Erdészet klimatikus viszonyai különlegesek.

Ez a Tolnai hegyhát legdélebbi része, amely 100–120 méterrel magasabban helyezkedik el, mint a pár kilométerre lévő Kapos-part. A kis szintkülönbség elegendő ahhoz, hogy a Mecsek felől ér-

kező felhőket felnyomja, és a magasság-emelkedés miatt kicsapódik a csapadék. 100 milliméterrel több eső hullik itt évente, mint 3 kilométerrel arrébb.

A többletcsapadék pedig garantálja, hogy a tölgy és a bükk jobban érzi magát, jobban nő, zöld az erdő alja. Ha valaki itt, a páradús levegőben kiterítené vizes ruháját, nem biztos, hogy megszáradna.

Az erdőfelújítás – a hosszú távon gondolkodó erdészek művészete

A falatozás és a fák árnya alatti pihenés után megkezdődött a szakmai program.

Gál László, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. erdőművelési és közjóléti ágazatvezetője egy olyan erdőrészt mutatott meg, ahol a tarvágás helyett a szálaló erdőfelújítást választották a gyulajosi erdészek. Ez költségesebb, de garantálja a folyamatos erdőborítást.

Fokozatos felújító vágást végeznek a vékony gallyfa elégetése nélkül. Úgy néz ki az erdő, mintha rőzseggyűjtő asszonyokra várnának a kis rőzsehalmocskák. Ezeket nem szedi össze és nem viszi ki

senki az erdőből, sajátos funkciójuk van. A területen ott kell hagyni bizonyos mennyiségű holt fát, ami majd ott elkorhad. Ezzel növelik a talaj humusztartalmát, jobb lesz a vízmegtartó képesség és csökken az erózió, ahogy évtizedek alatt lebomlik a rőzsehalom.

A mintaterületen – mintaterületen a különböző a karvastagságú fától egészen a pár centis csemetéig minden megtalálható. Miért?

Egy ilyen vágásra igaz, hogy játék a fénynyel. Ha túl sok fényt adunk a talajnak, elburjánzik a gyomnövényzet, a sarjak nem tudnak megerősödni, ha viszont megtaláljuk az optimális fényviszonyt, a csemete megfelelően tud növekedni.

A kis fák, amelyek itt maradtak, szintén az árnyékolást segítik. Nem akartuk, hogy a csupasz területen a nap hirtelen megégesse a bükk- vagy a tölgycsemeteket, de azért kapjon mégis egy kis fényt. Erre pont megfelelő a pár darab fa visszahagyása. Az a cél a Gyulaji Erdőgazdaságnál, hogy hosszú távon ter-

Balról: Czifra Szilvia, P. Kiss Zsuzsa és Göbölös Péter

Erdőfelújítás természetesen

Deák Kupás Zoltán eligazít a térképen

meljék le az erdőt és mindig legyen szép, egyenletes eloszlású újulat.

Mit jelent a több korú erdő?

Sokszor látjuk, hogy egy nagy tömbben vannak a fafajok, amit csak egy időben, tarvágásként lehet letermelni. Mi megpróbáljuk a feladatot úgy végrehajtani, hogy szakaszokra bontjuk a területet, és csak kisebb területrészeket vágunk egyszerre. Ez több munkával jár és sokkal költségesebb, de hosszú távon megéri. A végeredmény sokkal elegyesebb erdő, sokféle fafajjal és a laikusnak is érthetőbb, élvezhetőbb lesz, hogy a fák nem tűnnek el egyszerre a területről: mire a legöregebb fát kivágjuk, már felnőtt pár 20-30 éves példány.

A lábunknál lévő tölgy-, hárs-, gyertyáncsemete felnövekvő versenyében ki lesz a győztes? Ez már most megjósolható?

A hárs évi növedéke már elérte az ötven centit, míg alatta a tölgyсарj 10 centiméteres sincs. Idővel vissza kell tehát vágni a hársat, mert elnyomná a másik fafajt, de a növekedési különbségből lesz még ereje, akár magból, akár sarjból újra kelni, és utolérni a kis tölgyfát. Együtt nőnek majd fel. Ez az erdőművelés művészete, fény, dinamika és időben kell lépni a természetformálási tevékenységgel.

Kupás Deák Zoltán, a Hőgyészi Erdészet vezetője a 90%-os állami támogatásból megvalósuló erdészeti közmunkáról beszélt

Az erdészet minimális létszámmal működik, néhány fizikai állományban lévő ember, vadászházi gondnok, kisegítő, fűtő kivételével az erdészek, erdőmérnökök szellemi, irányító, erdőgazdasági tevékenységet végeznek. Míg 20 évvel ezelőtt 200 fő fizikai dolgozónk volt, most hat van. Majdnem minden fizikai

Jegyzet, fénykép, memória...

munkát vállalkozókkal végeztetünk. Ezt a munkaformát segíti részben az erdészeti közmunkaprogram. Ezen a speciális munkaerőpiacon nagy a kínálat a térségünkben, sorban állnak az emberek az erdészeti munkáért, tudunk válogatni, 35 főt vettünk fel éves közmunkára. Jó részüknek nincs szakképzés, de jó szándékú, dolgozni és alkotni akar. Munkájuk az erdőápolás a fiatal erdőbirtékekben. Géppel vagy sarlóval kaszálják a csemete védelmében a konkurens sarjakat, iszalagot, gyomokat. A közjóléti tevékenységgel kapcsolatosan a parkerdei utak karbantartása, a szemét összegyűjtése a feladatuk.

Lengyel-Annafürdő, a csodatévő víz

A Gyulaj Zrt. az elmúlt években szépen rendbe hozta a legendás Lengyel-Annafürdő környékét is. Valamikor, az Apponyi grófok idejében komoly fürdőélet volt Lengyelben, ahol a korabeli fényképek tanúsága szerint a fák alatt, kis erdei asztaloknál, padokon üldögéltek a kalapos, nagybajuszú urak és a hosszú szoknyás hölgyek, aki ivókúrára

érkeztek az Anna-forráshoz. Úgy hitték és tartják még ma is, hogy pl. reumatikus és emésztési panaszok kezelésére jó a forrás hús vize, ami egész évben nem apad el.

Gál László elmondta, hogy a romantikus erdőalji területet az elmúlt években megnyitották a nagyközönség előtt és bárki bármikor annyi vizet vihet a forrásból, amennyit csak akar. Elárulta azt is, hogy a lengyeli pék rendszeres vendég a szépen foglalt forrásnál, mert csak annak vizét hajlandó a torkán leengedni.

Másnap kora reggel Gőbölös Péter, a Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt. vezérigazgatója az Óbíródi Vadászház melletti mézőn, egy vadetető mellett mesélt a gyulai vadállományról

(Előző este a vadászházi teraszról csodáltuk, ahogy két dám tarvad és két csapos bika legelészett szinte karnyújtásnyira.)

A négy közül az egyik jelentős vadászterületünk a Gyulaji dámrezervátum, ahol nagyon komoly vadtakarmányozás folyik, mert egy kerítéssel körbezárt területről van szó, koncentráldik rajta a vadlétszám. Jelentős vadföldgazdálkodásunk és mezőgazdasági tevékenységünk van, ill. nagy kiterjedésű legelőrendszereket tartunk fent. Kullisszákkal szakaszoljuk a vadföldeket és fokozatosan engedjük rá a vadat, hogy ne csak egy helyre váltsanak ki az erdőből a dámok táplálkozni és tapossák bele a takarmánynövények tövét a talajba. A már hosszabb ideje legeltetett szakaszok újbóli lezárásuk után, a vadtól elzárva ismét regenerálódni tudnak. Ez a vadászterületünk egy óriási zárt vadrezervátum, ahol a területnagyság miatt sem látszik a befoglaló kerítés, ill. mert egy hegy-völgyes, gyönyörű erdős terület. A vadaskert 7500 hektár kiterjedésű,

erdő, rét, legelő, csodaszép tavakkal, vízfolyásokkal. Gyakorlatilag úgy vadászatható, hogy a vendégvadász nem is érzékeli, hogy egy zárt területen van. A dombok és völgyek között szépen lehet cserkelni, hatalmas élményt nyújt Gyulajon a cserkelő és lesvadászat, a téli vaddisznó hajtóvadászatokról már nem is beszélve.

A felgyorsult élettempóval változtak a vadászati szokások is. Ma már sajnos nem egy hétre költöznek ki a vadászok az erdei vadászházakba, hanem egy-két napra jönnek és gyors vadászsikert várnak. Ehhez kell a szolgáltatásainkban, vadállományunkban, erdőismeretben és a vendégszeretben is alkalmazkodni.

De miért pont a dámszarvas a fő vadfaj Gyulajon?

Itt jól érzik magukat a dámok, szeretik ezt a dombos, erdős-legelő területet. A dámállományunk történetét bizonyosan az Esterházy uradalomig vezethetjük vissza, akik nagyon szakszerűen gazdálkodtak vele. A gyulaji dám volt az alapja Tolna megye méltán híres dámállományának. Az élővad-értékesítések útján hazánk, sőt Európa számos országa híres dámós vadászterületének képezi

az alapját a gyulaji dám, vagy az ottani törzsállományok genetikai összetételét gazdagították ezzel a vérvonallal. Ez a kiváló genetikai tulajdonságú állomány négy világrekord trófeát is adott! A dámot igazából az emberi jelenlét nem nagyon zavarja. A vadászati idényen kívül a dám egészen közelről bevárja az embert, és nagyon jól megél az ember által is járt környezetben. Szemben a gímszarvassal, amelyik sokkal stresszesebb, féltőbb vadfaj, mely szintén szép számmal él ezen a területen.

Itt, az Óbíródi Vadászházban szenzációs kompozícióban látunk dámszarvasok agancsaiból készült csillárt. Óriási trófeák vannak a falon

A szarvasfélék évről évre új agancsot növesztenek. Van az elejtett vad trófeája és a megtalált, hullajtott agancs. A hullajtott agancsgyűjtés gondot okoz, mert a lakossági agancsgyűjtők ebben az időszakban megszállják az erdőt és az folyamatos zavarás alá kerül. Arra is van szabály, hogy kié az agancs ilyenkor, de ezt nehéz betartatni, a gyulaji területünk közelében lévő kisebb települések szociológiai viszonyai miatt. Az agancsgyűjtési tevékenységet úgy terel-

Vendéglátás Óbíródon

jük mederbe, hogy előzetesen azonos összegért agancsgyűjtési jegyeket adunk ki, kontroll alatt tartva, hogy kik járhatják az erdőt. Kollégáim szigorúan szemlézik az összegyűjtött agancsokat, és ami szakmai érdekesség, netán jövőbe mutató agancsfejlődési tendenciáról árulkodik, tehát érdemes a gazdáját, a bikát megkeresni és figyelemmel tartani – azokat az agancsokat begyűjtjük és felvásároljuk. Ezzel az állomány fejlődését nyomon tudjuk követni.

A kétnapos, élményekben gazdag kirándulás megkoronázása az erdei lovas kocsikázás volt, melynek során a tolnai erdők lankáin, nem egy dámrudlit láttunk fel-, illetve eltűnni a fák alatt...

Czifra Szilvia-P. Kiss Zsuzsa

Fotó: **Detrich Miklós,**

Pápai Gábor

fagazdaság, asztalos-, bútoripar, belsőépítészet, építőanyagipar

faipari információs lap

megjelenik havonta

Vállalkozásaihoz szakmai információ • **S**zolgáltatás • **A**dás-vétel • **P**artnerkeresés

Szerkesztőség

Budapest XIII., Klapka u. 11.
1400 Bp. 7. Pf.64.

Tel./Fax: 342-2776

Telefon: 462-8003, 462-8000/126

E-mail: hírfa@hírfa.hu

**HIRDETÉSFELVÉTEL
A SZERKESZTŐSÉGBEN
Levélben, faxon
vagy személyesen**

www.hírfa.hu